

Các thuốc kích thích cho ADHD

Tóm tắt

- Thuốc kích thích là hiệu quả trong việc cải thiện tập trung, hành vi bốc đồng và tăng động.
- Thuốc kích thích được xem là an toàn cho trẻ em. Tác dụng phụ nếu có của những thuốc này thường chỉ nhẹ

Thuốc kích thích là điều trị hiệu quả nhất để giảm triệu chứng của ADHD. Đó thường đó là lựa chọn thứ nhất cho điều trị bằng thuốc, trừ phi có lý do y khoa khiến thuốc có thể không phù hợp. Các thuốc kích thích là hiệu quả đối với đa số trẻ bị ADHD.

Thuốc kích thích hoạt động ra sao?

Thuốc kích thích hoạt động bằng cách tăng mức độ sẵn có của một số những hóa chất trong não bộ nhất định, đặc biệt là dopamine và noradrenaline.

- Những hóa chất này là quan trọng trong việc thông tin giữa các tế bào não.
- Chúng giúp những mạch kết nối những vùng khác nhau của não. Những mạch liên kết này bao gồm:
 - chú ý
 - tổ chức sắp xếp
 - ra quyết định
 - phản ứng cảm xúc
 - phản ứng với phần thưởng.
- Chúng giúp tăng cường những tín hiệu hữu ích và giảm những tín hiệu không cần thiết.

Những dạng thuốc kích thích khác nhau

Thuốc kích thích có thể có những dạng khác nhau bao gồm phóng thích ngay (tác dụng ngắn) và phóng thích chậm.

- Các thuốc tác dụng ngắn có hiệu quả nhanh chóng nhưng đôi khi cần thêm một liều nữa trong ngày.
- Các thuốc phóng thích chậm hoạt động trong thời gian dài hơn.

Các thuốc kích thích phổ biến là:

- Methylphenidate (dạng phóng thích ngay) Ritalin[®], Artige[®]
- Methylphenidate (dạng phóng thích chậm) Concerta[®], Ritalin LA[®], Methylphenidate XR ARX[®]
- Dexamfetamine (phóng thích ngay)
- Lisdexamfetamine: Vyvanse[®] (phóng thích chậm)

Methylphenidate, Dexamfetamine và Lisdexamfetamine tất cả đều tác động tốt ngang nhau, và đã được thấy là có tác dụng phụ tương tự.

- Một số trẻ thấy một loại thuốc tác dụng tốt hơn những thuốc còn lại.
- Các thuốc kích thích là lựa chọn đầu tay đối với ADHD, vì nghiên cứu cho thấy rằng chúng hiệu quả hơn cho nhiều trẻ hơn so với các thuốc không kích thích.
- Bác sĩ của quý vị thường sẽ thử thuốc kích thích trước khi quyết định sử dụng thuốc không kích thích.

Thuốc kích thích tác dụng ngắn:

- được dùng 2 hoặc 3 lần một ngày (sáng, giữa ngày và đôi khi buổi chiều)
- tác dụng từ 3 đến 5 giờ mỗi liều.

Thuốc kích thích tác dụng kéo dài:

- được dùng ngày một lần (buổi sáng)
- tác dụng từ 8 đến 12 giờ mỗi liều.

Bắt đầu dùng thuốc kích thích

- Bác sĩ của con quý vị sẽ khuyến cáo bắt đầu uống thuốc bằng liều thấp và tăng dần dần. Điều này cho phép có thời gian để xem liệu thuốc có hiệu quả cho con của quý vị.
- Liều lượng thuốc mà bác sĩ của con quý vị kê toa có thể khác so với liều lượng của những trẻ khác và không bị ảnh hưởng bởi tuổi hoặc thể trọng của trẻ.
- Hầu hết trẻ bắt đầu dùng thuốc kích thích tác dụng ngắn trước khi chuyển sang thuốc tác dụng kéo dài. Những trẻ lớn hơn có thể được bắt đầu bằng Lisdexamfetamine (Vyvanse®).

Tác dụng phụ

Bác sĩ của con quý vị sẽ nói chi tiết với quý vị và con quý vị về bất kỳ tác dụng phụ có thể xảy ra. Một tác dụng phụ là một phản ứng bất ngờ hoặc không mong muốn gây ra do một thuốc.

Hầu hết tác dụng phụ do thuốc điều trị ADHD là xử lý được và không kéo dài. Bác sĩ của quý vị sẽ giúp xử lý bất kỳ tác dụng phụ nào bằng cách thay đổi liều lượng hoặc thời điểm dùng thuốc. Đôi khi cần phải đổi thuốc.

Tác dụng phụ thường gặp bao gồm:

- nhức đầu*
- bụng khó chịu*
- cảm thấy lo lắng*
- khó ngủ
- giảm khẩu vị
- những thay đổi cảm xúc nhẹ
- tăng động hoặc thay đổi cảm xúc vào buổi chiều

* Những tác dụng phụ này thường nhẹ và có thể kéo dài khoảng 2 tuần sau khi con quý vị bắt đầu dùng thuốc.

Những tác dụng phụ hiếm gặp bao gồm:

- tăng trưởng kém
- thay đổi đáng kể hoặc quan trọng trong tâm trạng
- máy giât (một cử động hoặc âm thanh lặp lại, không tự ý)
- thay đổi huyết áp gây quan ngại.

Điều quan trọng là luôn luôn nói chuyện với bác sĩ về bất cứ tác dụng phụ nào. Những thuốc kích thích không cần giai đoạn “cai thuốc” như một số thuốc khác và có thể được dùng bất kỳ lúc nào.

Nếu con của quý vị đang dùng thuốc và có những thay đổi tâm trạng nghiêm trọng hoặc hung hăng, hãy ngừng thuốc và nói chuyện với bác sĩ của con quý vị.

Nguồn thông tin:

- [ADHD: hỗ trợ trẻ em và tuổi trước thiếu niên | Mạng lưới Nuôi dạy Trẻ em](#)
- [Hướng dẫn thực hành lâm sàng dựa trên chứng cứ đối với ADHD của Úc - Hướng dẫn Đồng hành cho Người tiêu dùng | AADPA](#)
- Thông tin về các thuốc chuyên biệt: [Lựa chọn và Thuốc men | Sức khỏe Tây Úc](#)